

Safahat / Dirvâs

Derler ki: Ümeyye'den Hişâm'ın
Devrinde, yakınlarında Şâm'ın,
Üç yıl ekin olmamış kuraktan.
Can kaydına düşmüş artık urban .
Her hayme mezâr olup kapanmış:
Altında beş on kadîd uzanmış!
Bakmış ki meşâyih-i kabâil :
Sıyrılmayacak bu derd-i hâil;
Bir karyede toplanıp, demişler:
Durdukça helâkimiz mukarrer.
Mâdem ki şüyûhuyuz bu halkın,
Kalkın gidelim Hişâm'a, kalkın.
Bir duysa Halîfe'miz bu hâli;
Var merhamet etmek ihtimâli.
Hiç ak sakalıyla bir alay pîr,
Eyler de Emîr'e hâli tasvir,
Görmez mi o, halkı rahme şâyan?
Sultansa da taş değil ya: İnsan!

Teklîfi kabûl eder bütün nâs ;
Derler, yalınız: “Bulunsa Dirvâs.
Sinnen daha pek çocuktur amma
Olmaz o kadar talâkat aslâ.”

Vaktâ ki girer şüyûh Şâm'a,
Derhâl haber gider Hîşâm'a:
Derler ki, beş on kabîle geldi.
Der: Gelsinler sarâya şimdi.
Birlikte çocuk dalar huzûra,
Evvelce duâ eder de sonra,

Hiç pervâsız girer kelâma ...
Lâkin bu tuhaf gelir Hişâm'a:
Der: Sus a çocuk, büyük dururken,
Söz sâdır olur mu hiç küçükten?
Dirvâs o zaman kelâmı tekrar
Teshîr ile der: “Nedir bu âzâr!
Mikyâsı mıdır zekâvetin sin ?
Dirvas'ı çocuk mu zannedersin?
Bir dinle de sonra gör çocuk mu?
İnsâf nedir o sizde yok mu?
Ben söyleyeyim de bir efendim,
Susturmak elindedir efendim.”

Dirvâs bakar Melik'te ses yok;
Mecliste değil ki ses, nefes yok;
Mu'tâdı olan talâkatıyla
Başlar söze eski şiddetiyle:

“Üç yıl mütemâdiyen kuraklar,
Emsâli görülmemiş sıcaklar,
Sâmânımızı kuruttu gitti;
Mezrûâtın umûmu bitti.
Binlerce çadır kapandı kaldı,
Çöl, mahşer-i mevt şekli aldı!
Şehrîleri besleyen kabâil,
Köy köy geziyor zelîl ü sâil!
Hâtemlere cûd eden o urban,
Nan-pâreye can verir bugün, can!
Çıplakları giydiren de üryan,
Gömleksizdir zükûr ü nisvân !
Açlık ecelin zahîri oldu:
Baştan başa çöl cesedle doldu.
Her kûşede bin acıklı feryâd...

Yok bir yerden sadâ-yı imdâd.
Şubbân bütün ihtiyâra döndü!
Pîrân görse, mezâra döndü!
Yok vâlidelerde sût ki: Tutsun,
Evlâdını emzirip uyutsun.
Zannım, bize münfail ki Mevlâ:
Bir bâdiye halkı yandı, hâlâ,
Bir damla su inmiyor semâdan,
Şebnem bile düşmüyor duâdan!
Binlerce duâya bir icâbet
Göstermedi bârgâh-ı rahmet.
Artık sana ilticâya geldik,
Reddetmez isen ricâya geldik:

Görmekteyiz ey Emîr-i âdil,
-İnkârı bunun değil ya kâbil -
Yok sendeki ihtişâma pâyân;
Bizlerse alay alay sefilân!
Bir yanda demek ki fazla var çok;
Hayfâ ki öbür tarafta hiç yok.
Öyleyse biraz tevâzün ister.
Evvel beni dinle, sonra hak ver:
Nerden buldun bu ihtişâmı?
Halkın mı, senin mi, Hâlik'in mi?
Allah'ın ise eğer bu servet,
Bizler de onun kuluyken, elbet
Bir pay talebinde hakkımız var...
İnsâf olamaz bu hakkı inkar.
Halkınsa şu bî-nihâyet emvâl ;
Ver, etme hukûk-i gayrı pâmâl.
Yok; böyle de olmayıp da kendi
Mâlin ise -çünkü fazla- şimdi

Bî-vâyelere tasadduk eyle...
Dördüncüsü varsa haydi söyle!”

Mebhût ederek bu söz Hişâm'ı,
Huzzâra demiş: “Görün kelâmı!
Yok bende cevâb-ı redde kudret...
Hayret, bu civan-dehâya hayret!
İcâb ediyor ki şimdi insâf:
Mes'ûlü hemen olunsun is'âf .”